

Op 8 oktober 2006 kleurt Mechelen helemaal anders!

vanonderuit

úw positief alternatief



vanonderuit
basisdemocratisch én sociaal
aan politiek doen

Vanonderuit-programma kort

De toekomst is voor iedereen : het Sociale vóór alles.

Basisdemocratisch én sociaal aan politiek doen betekent dat we steeds weer moeten uitgaan van basisrechten (vrijheid, gelijkheid) en participatiekansen (deelnemen aan de samenleving) voor iedereen. Zo moeten wel-zijn, werk, huisvesting en bescherming er voor iedereen zijn. Dát moet door elk van ons én vooral door de politiek bewaakt worden.

Wel-zijn, werk en huisvesting

Zorgzekerheid voor iedereen ongeacht het inkomen, betaalbaar houden en meer **kwali-tijd** in de zorgverlening (meer mensen en middelen) en ouderen desgewenst zolang mogelijk thuiszorg laten genieten dan deze in afstandelijke zorgcentra.

Welzijnszorg is niet enkel een zaak van beroepskrachten, maar moet mee *van onderuit* ontwikkeld worden. Zo kan bvb. armoede ophouden te bestaan als betutteling plaatsmaakt voor het eigenlijke doel: emancipatie.

Welzijnsdiensten moeten zich beter op elkaar afstellen (dwarsverbindingen); zoniet gaat veel **zorg-tijd** verloren.

Eerder dan een 'administratief huis van de Mechelaar' moet er een **sociaal huis** voor de Mechelaar zijn waar hij/zij direct *sociaal wegwijs* kan worden gemaakt. Het moet hét kruispunt worden van dwarsverbindingen tussen de sociale organisaties.

Ten slotte is *mee-tellen* in de samenleving een zaak van *iedereen*: ook 'niet-Belgen' moeten evengoed als volwaardige leden aan onze samenleving kunnen deelnemen.

Dat (aldus de huidige politici) werkloosheid en werkonzekerheid voor honderdduizenden mensen 'onvermijdelijk' zou zijn is volgens ons onjuist. **De toekomst is voor iedereen**, en dus heeft iedereen **recht op werk**.

Om die werkonzekerheid drastisch terug te dringen moet er **gelijk loon komen voor gelijk werk** (geen onderscheid op grond van sexuele geaardheid, afkomst of geslacht bij aanwerving of promotie), moet de arbeidsduur verkort worden mét compenserende aanwervingen, moet méér sociaal geïnvesteerd worden in laag- of (zogenaamd) 'foutief' geschoolden, en moet de **werk-kans** in eigen gemeente/streek gehouden worden. Gemeentelijk kunnen we veel meer **sociaal-nuttige tewerkstelling** creëren (vb. in collectieve voorzieningen), en nepstatuten (PWA, dienstencheques, ..) kunnen plaatsmaken voor volwaardige tewerkstelling. Ten slotte kan voor jongeren een gemeenschapsdienst worden ontwikkeld als verrijkende ervaring én als referentie voor verdere werkaanbiedingen.

Er zijn tekorten op het terrein van de **huisvesting**, vooral inzake sociale woningen (aanbod, woonkwaliteit). Hierin moet veel meer geïnvesteerd worden, en de aanvragen moeten correcte behandeling krijgen (geen loodzware bureaucratische procedures, noch vriendjespolitiek).

Sociale woningen moeten toegewezen worden volgens het principe '**de hoogste nood eerst**'.

Kleinschalige inbreidings-woonprojecten ipv. woonkazernes. Nieuwbouw kan, maar de ons nog resterende open ruimte moet maximaal gevrijwaard worden.

Speciale aandacht moet gaan naar een **speelruimte-norm**, groenaanleg, betere verplaatsings- en ontspanningsmogelijkheden, huisvesting van **senioren** in de eigen buurt.

De huisjesmelkerij moet actief bestreden worden door de *daders* aan te pakken en een afdoende comfortcontrole door de overheid.

Ten slotte : de grondbelasting is een onrechtvaardige belasting en moet dus worden afgeschaft.

Onderwijs : open venster op de samenleving

Het beste onderwijs is geen onderwijs voor de besten, wel onderwijs waar iedereen beter van wordt

Naar inhoud toe moet onderwijs **pluralistisch** of meer "**open school**" worden: d.i. meer betrokken zijn op de samenleving: koppeling aan ontmoeting met allerhande bevolkingsgroepen, verenigingen, (buitenschoolse) samenlevingsinitiatieven, bejaarden, kan verrijkend werken.

Het onderwijs kan niet langer louter 'scholing' (kennismaatschappij) zijn, maar moet vooral een **betere oriëntatie** tot doel hebben (aansluiting vinden bij de eigenheid van elk kind of jongere). Zo'n andere onderwijs-oriëntatie zal bvb. bij achtergestelde leerlingen meer de nadruk leggen op sociale vaardigheden en zelfredzaamheid.

We moeten weer kiezen voor gemeentelijk/stedelijk onderwijs (kleinschaligheid, wijkgericht, kindvriendelijk) en voor een ernstige herfinanciering ervan.

Onderwijs moet **volstrekt gratis** zijn van kleuterschool tot secundair, ook voor- en naschoolse opvang en openluchtclassen. Ook het onderwijs voor sociale promotie en het stedelijk kunstonderwijs moeten worden behouden (aanschaffing van de – hoge- inschrijvingsgelden) en verder uitgebouwd. Voor studenten moet in voldoende goedkope woonegelegenheid worden voorzien.

Politieke vorming is een noodzaak als wezenlijk deel van de 'open school'-visie. Zowel binnen dezelfde school als tussen scholen onderling moet plaats gemaakt worden voor **dialogoog-tijd** (groepsgesprek, duiding) over maatschappelijke onderwerpen.

Cultuur is van iedereen

Niet één cultuur, maar vele culturen beïnvloeden ons samen-leven vandaag (eigen-aardigheden, gewoonten, beleving, creativiteit, ...).

Met de diversiviteit (verscheidenheid) in onze samenleving wordt het belang van *multiculturaliteit* (samengaan van verschillende culturen) vernoemd, maar de veelbesproken *integratie* als hefboom daartoe is niet eenvoudig en niet wederzijds van aard: eigenlijk leven we naast elkaar. Voor *vanonderuit!* drukt **inter-culturaliteit** beter het wederzijds respect uit tegenover andere culturen. Die interculturaliteit begint voor ons al *bij de burens*.

Voor de vrije cultuurbeleving dringen zich specifieke maatregelen ter vrijwaring én stimulering ervan op: dit moet politiek vertaald worden in voorzieningen (niet steeds voor de grote subsidie-opslokkers) én werkingskosten. Ook culturele *evenementen* moeten voor iedereen (financieel) toegankelijk zijn.



Samen-leven : wederzijds respect, solidariteit en inter-culturaliteit

Vanonderuit! staat een **warme (zorgzame) ontmoetings-samenleving** voor in plaats van de (doelbewust in de hand gewerkte) kille onverschilligheid. Mensen moeten weer verbanden kunnen ontdekken en ontwikkelen. Dat kan niet door mensen te dwingen 'deel te nemen', maar door veel ontmoetingsmogelijkheden te creëren en het verenigingsleven (vrijwilligers) te stimuleren.

Ontmoeting en nabijheid (ook op buurtniveau) bevorderen de wederzijdse aandacht én waardering, verminderen de noodzaak van georganiseerde zorg en vergroten de betrokkenheid op de samen-leving. Verdraagzaamheid wordt hierbij een belangrijk gegeven. Dat is meer dan tolerantie ("Je doet maar", "moet kunnen"), en solidariteit tussen generaties en bevolkingsgroepen kan maar bestaan als ze elkaar wederzijds (willen) begrijpen en aanvaarden. Voor een verdraagzame samenleving gaan is ook kiezen voor een *geweldloze* samenleving.

Voor *vanonderuit!* speelt nog een sociaal-cultureel gegeven een belangrijke maatschappelijke rol: het verenigingsleven.

Om de **vereniging van onderuit** weer adem te geven moet concreet:

- Evenwicht in de subsidiëring tussen de 'gevestigde' verenigingen/cultuurcentra versus kleinschalige initiatieven. *Sport* kan in de subsidiëring niet ondergeschikt worden gemaakt aan *cultuur*.
- In plaats van alle aandacht op de vrijetijdsbesteding buiten de stadsrand te concentreren moet ook het **binnenstedelijk verenigingsleven** voldoende aandacht krijgen om o.a. het stedelijk *leegloopverschijnsel*'s avonds te minimaliseren.

Mogelijkheden zijn o.a. **Sport in de stad**: bestaande **basisvoorzieningen** moeten gehandhaafd blijven en een stedelijke verankering krijgen, dan ze te verdringen naar de rand. Zo moet het **'Zwempaleis'** aan het Rode Kruisplein behouden en gerenoveerd worden en, naast hergebruik als noodzakelijk tweede Mechelse zwembad (uitstekende ligging, belangrijke renovatiesubsidie), ook de bestaande (sport)verenigingen blijven huisvesten.

- (Sport-)voorzieningen kunnen met buurgemeenten **gedeeld** worden: zie stadsgewesten. Nu moeten verenigingen wegens gebrek aan (sport-)faciliteiten in eigen stad richting buurgemeenten. Het kan evengoed andersom.
- Jongeren hebben niet alleen fuifzalen nodig, maar ook voldoende ontmoetings- en doe-ruimten. Die ruimte kan er o.a. komen door de ombouw van leegstaande (bedrijfs)panden naar maatschappelijk nuttige ruimten.
- **Jongerenwerkingen** moeten eveneens (zie onderwijs) *open vensters zijn op de samenleving*; het zijn belangrijke plaatsen om diversiteit als een verrijking te ervaren. Dit kan door ook hier dwarsverbindingen te leggen naar andere samenlevingsinitiatieven, bejaarden, verenigingen, buurtwerkingen. Voor opbouwwerk en sociaal-educatieve projecten is er **continuïteit** in de ondersteuning nodig.
- In het kader van de zorg moet ook de vrijwilligerswerking worden gestimuleerd, i.p.v. enkel regelgevend op te treden. De genoemde **gemeenschapsdienst** (jongeren) moet ook in het kader van het **vrijwilligerswerk** worden opgenomen.
- Een **vrijtijdsplatform** moet diverse verenigingen beter verbinden. Dat is een opdracht voor o.a. een **Schepen van vrijetijdsbesteding** (in dit ambt gaan 'cultuur' en 'sport' weer samen).
- **Wijkwerking** moet door de Overheid niet *georganiseerd* worden, maar ondersteund en onafhankelijk uit (spontane) bewonersinitiatieven kunnen ontstaan.



De stad(swereld) is van iedereen

Van onderuit! wil **be-leefbare** stads- en dorpskernen. Het verkeer is er weer op mensenmaat, en ruimtelijke ordening, mobiliteit én belevingswaarde zijn niet van elkaar te scheiden. Uitgesproken woonbuurten moeten van zwaar en doorgaand verkeer gevrijwaard blijven, de binnenstad moet tot '**trage stad**' omgevormd worden (meer aandacht voor faciliteiten voor de zachte weggebruikers) en de **altijd-ontmoetingsfunctie** ervan (sport *in* de stad, verenigingsleven en kleinschalige culturele gebeurtenissen) moet worden benadrukt. We moeten ook weer comfortabel kunnen '**zitten**' in de stad, en gratis **Openbaar sanitair** mag er niet ontbreken. **Leegstandtaks** moet bij voorbaat dienen voor wie een betaalbare woning zoekt, en de stad moet *doorwaadbaar* zijn (sociale controle) door gesloten bouwsites te vermijden.

Met de **open ruimte** in stad en ommeland moet omzichtig worden omgesprongen. **Groene ruimten** zijn geen 'bijzaak', en de resterende open ruimte volbouwen volgens voorbijgestreefde normen kan niet. Ook belastingen (parkeerkost) van de open(bare) ruimte kan niet langer. Randparkings (Zandpoortvest) moeten gratis zijn en blijven om de auto uit de kernstad te houden.

Over *afval* moet weer worden overlegd (wie is verantwoordelijk?), in plaats van voort te hollen met nieuwe, opgedrongen en dure afval-projecten. De milieubelasting moet voor milieudoelinden worden aangewend, en de zorg voor het milieu wordt niet beboet maar beloond.

Ten slotte moeten bewonersinitiatieven om de **kwaliteit van de woonomgeving** te verbeteren, maximale steun krijgen van beleid én diensten.



Weer van onderuit besturen

Een **open bestuur** is gekenmerkt door :

- Een doorzichtige, gemakkelijk te raadplegen besluitvorming en controle van onderuit. De gekozen vertegenwoordigers moeten de bevolking weer vertegenwoordigen.

- Geen bestuurlijke overlapping: één persoon, één functie, één niveau.
- Eenvoudigheid in informatie : geen overdaad aan infobrochures en folders, en toegankelijkheid van o.a. beleidsverslagen voor iedereen.

Organisatie

Het zou veel doorzichtiger zijn alle **gemeenteraadsleden** een loon te geven. Ze zouden zich dan helemaal kunnen wijden aan hun werkelijke taak: rechtstreekse, democratische controle én het vertegenwoordigen van de bevolking. Ze moeten ook door deskundigen terzake kunnen bijgestaan worden.

Afschaffing van provincies, want zij beantwoorden noch geografisch, noch politiek aan de huidige noden en overlappen vaak gemeentelijke bevoegdheden (bestuurlijke vereenvoudiging).

Beter zou het zijn de provincies in hun huidige vorm te vervangen door **stadsgewesten**, waarvan de omschrijving samenvalt met de sociaal-economische grenzen van de stads- of regiogewesten.

Stadsbestuur en OCMW moeten nauwer gaan samenwerken, in het belang van het sociale, zoals een efficiënte **armoedebestrijding**. De 'politieke' scheiding moet worden opgeheven, want eerder nefast voor een goede controle en doorzichtigheid.

Inspraak en participatie

Zoals onze naam zegt, willen we een bestuur 'van onder uit'. Inspraak komt hierbij nooit nà de beslissing. Een goed functionerende democratie hangt niet enkel af van de verkozenen en de ambtenaren, maar in grote mate ook van de medewerking van de bevolking. Dat is mee-tellen in en mee-bepalen van de samenleving. *Vanonderuit!* staat een participatieve democratie voor, dat is een **democratie van het ruim deelnemen**.

Ook Mechelen heeft een overlading aan *Raden*: milieu, sport, cultuur, jeugd, wijkraden, Gecoro (gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening)... zonder verband. *Vanonderuit!* vindt dat er beter **Gemeenschappelijke Raden** komen met bindende adviezen, anders blijven ze nutteloos.

Daarnaast kan met de oprichting van een overkoepelend **Stedelijke Overlegplatform (StoP)** of **Communicatieraad** begonnen worden. Daarin vinden wijkverantwoordelijken, sociale bewegingen, individuele bewoners en ook politici, beleidsmakers en –diensten elkaar op een regelmatige basis. Tot op heden werd de politieke aanwezigheid in bvb. wijkraden geschuwd, maar dat is juist een gemiste kans voor een democratisch debat.

Een jaarlijks **groot stadsgesprek** (zie succes Mechels stadsgesprek 2004) kan de *directe democratie* verder ontwikkelen en aanleiding geven tot *jaarlijkse* beleidsevaluatie- en bijsturing. Een **Open gemeenteraad kan** hier als afronding van de besluiten van het Stadsgesprek worden gehouden. De organisatie van de Stadsgesprekken kan in organisatie van de '*senaat*' van sociale bewegingen (zie verder) en/of StoP gebeuren.

De idee van het aan de gemeenteraad **voorafgaand vragenuurtje** (eveneens een vorm van directe democratie) moet nieuw leven worden ingeblazen, d.i. de mogelijkheid om vooraf de agenda door te nemen en er vragen over stellen.

Naast o.a. de verkeersproblematiek zijn er nog andere noden (speelruimte, groene ruimte, ...) die minstens evenveel aandacht verdienen. Wijkgericht besturen betekent hier, naast de *voorafgaandelijke* en *onvoorwaardelijke* inspraak, er voor te zorgen dat knelpunten geen 'afzonderlijke' aanpak krijgen.

Over *het sociale* worden dikwijls ook beslissingen genomen zonder raadpleging van de sociale bewegingen. Het 'middenveld' organiseert anderzijds wel veel debat en neemt vele initiatieven, maar komt er niet toe om de uiteindelijke participatie (het ruim deelnemen) *van onderuit* hard te maken. Daarom stelt *vanonderuit!* de instelling van een '**senaat**' van de **sociale bewegingen** voor, samengesteld met vertegenwoordigers uit de sociale bewegingen en wijken.

Echt Algemeen Stemrecht

Invoering van werkelijk algemeen stemrecht voor alle inwoners vanaf 16 jaar.

Het is ongehoord dat we vandaag nog steeds niet kunnen spreken over een werkelijk algemeen stemrecht. 'Niet-Belgische' medeburgers zijn wel verplicht belastingen te betalen, worden zelfs meegeteld als het erom gaat te bepalen hoeveel zetels de gemeenteraad mag tellen, maar... mogen slechts onder strikte voorwaarden mee bepalen wie die zetels zal bezetten. Jongeren kunnen enerzijds wel voor speciale jeugdrechtbanken gedaagd worden, maar mogen anderzijds in onze 'democratie' hun stem niet laten gelden.

Gemeenschapsgeld innen : fiscale omwenteling

De **manier** waarop de **financiering** van de steden en gemeenten vandaag de dag georganiseerd is, is ondoorzichtig, ondemocratisch en sociaal onwenselijk.

Gemeenten zouden kunnen ijveren voor het doorvoeren van een **fiscale omwenteling**, o.a. door de heffing van een vermogensbelasting, of de aanvullende personenbelasting zou niet meer uitsluitend op de plaats van bewoning van de belastingplichtige kunnen geheven worden.

Meer in het algemeen dienen de lokale besturen meer actief – *van onderuit* - op te komen voor de uitbreiding van de eigen **fiscale autonomie** (zelfstandigheid), o.a. door de gevestigde bedrijven meer te laten bijdragen aan de gemeentelijke begrotingskosten.

Binnen de globale begroting stelt *Vanonderuit!* ook een luik '**wijkgerichte begroting**' voor, waarbij de prioriteiten in die begroting door de bevolking zelf worden bepaald.

Gemeenschapsgeld beter uitgeven

Evenwicht in de uitgaven:

- Mechelen moet een eigen identiteit ontwikkelen. Dat is niet enkel door grote eenmalige (dure) evenementen, maar door een **stad** te zijn **met de sfeer van een dorp** (kleinschaligheid troef).
- Vreemde, dure 'deskundigen' weten het niet altijd beter als het over de stedelijke ontwikkeling gaat. In eigen stad hebben deskundigen, ambtenaren, bewoners en gebruikers minstens evenveel aan te brengen.
- Grote bouwcreaties (parkeergarages, Lamot, Euroshopping) mogen niet wegen op de stadskas, waarin ook nog *gemeenschapsgeld* moet worden gevonden voor het minstens even belangrijke *sociale*. Projectontwikkelaars beseffen niet altijd goed de draagwijdte van de voorgestelde ontwikkelingen: ze moeten rekening houden met de 'stadsmaat': **liever kleinschalige vooruitgang dan masterplannen**.
- *Stedelijke bescheidenheid*: o.a. verlichting van monumenten of *gratis* kalenderfestijnen kunnen creatief goedkoper. Ook hier is het **gemeenschapsgeld van iedereen**.

Veiligheid : dit (opgefokte) thema mogen we niet aan "rechts" overlaten

Het onveiligheidsgevoel is vooral een **onzekerheidsgevoel**, ontstaan uit frustratie en machteloosheid tegenover maatschappelijke crisissen. Ook is 'verscheidenheid' tegelijk een rijkdom en een bron van problemen: om een stad te kunnen worden waar iedereen (goed) kan samen-leven moet men de problemen onder ogen durven zien, dialogen smeden in plaats van onwetendheid te laten zegevieren met nog meer 'veiligheidspsychose' als gevolg. Het antwoord van de gevestigde machten (meer politie, of 'meer blauw op straat') is dan ook **fout**.

Daarom willen we vooral verschuiving van de controle-bevoegdheid op de politie naar de gemeenteraad, veel meer **wijkgebonden politie**, meer opleiding van politie inzake sociale vaardigheden, geen tussenkomst van de politie bij sociale conflicten, betere slachtofferopvang en preventieve (voorkoming) actie tegen (jeugd-)criminaliteit.


Mechelen, 3 juni 2006